

Zorka Wollny: Środowisko. Retrospektywa na przyszłość.

Kuratorka: Joanna Warsza

20 Luty- 31 Maj 2020, TRAFOSTACJA SZTUKI w Szczecinie

Wystawa powstała we współpracy z CTM 2020 Berlin, Chicago Architecture Biennale, Steirischer Herbst Festival, przy wsparciu Senatu Miasta Berlin, Stoczni Szczecińskiej oraz Habia Cable.

Fotografie i wirtualny spacer; Andrzej Golc

Prace prezentowane na wystawie powstały we współpracy z następującymi artystami i artystkami: Sebastian Buczek, Christine Schörkhuber, Kalle Enkellman, Jasmine Guffond, Psychedelic Choir, Polin Choir, Małgorzata Mazur, Anna Sz wajgier, N.U Unruh (Einstürzende Neubauten), the employees of the Szczecin Shipyard.

Film z wystawy;

<https://vimeo.com/436395068>

Ta retrospektywna wystawa nie patrzy w przeszłość, ale w przyszłość, pytając o to, jak robić ekspozycje z małym śladem węglowym? Środowisko to zwykle system współzależnych, przenikających się elementów nieożywionych i ożywionych. Środowisko Zorki Wollny jest jednocześnie akustyczne, antropogeniczne, artystyczne, zdegradowane i ożywione. Składają się na nie dzieła sztuki, performatywne prace i interaktywne instalacje: akustyczne ptasie gniazda, poduszki sensoryczne z boi czy dywany z potłuczonego szkła. Większość materiałów, obiektów i surowców została odzyskana od producentów i zakładów pracy w Szczecinie, m.in. ze stoczni, papierowni czy fabryki kabli.

Zorka przez ostatnie 15 lat funkcjonowała na pograniczu choreografii, muzyki i kultury wizualnej. Często jej prace włączały do działań publiczność i problematyzowały codzienne zachowania, co prezentujemy w formie dokumentacji wideo. Środowisko Zorki Wollny stworzone w TRAF0 podsumowuje szereg eksperymentów artystki z fizycznością, akustyką oraz codziennymi zwyczajami, proponując troskliwe praktyki wystawiennicze, a szerzej: refleksję, jak uprawiać sztukę w obliczu katastrofy klimatycznej, zarówno w czterech ścianach galerii jak i poza nimi.

Wirtualny spacer:

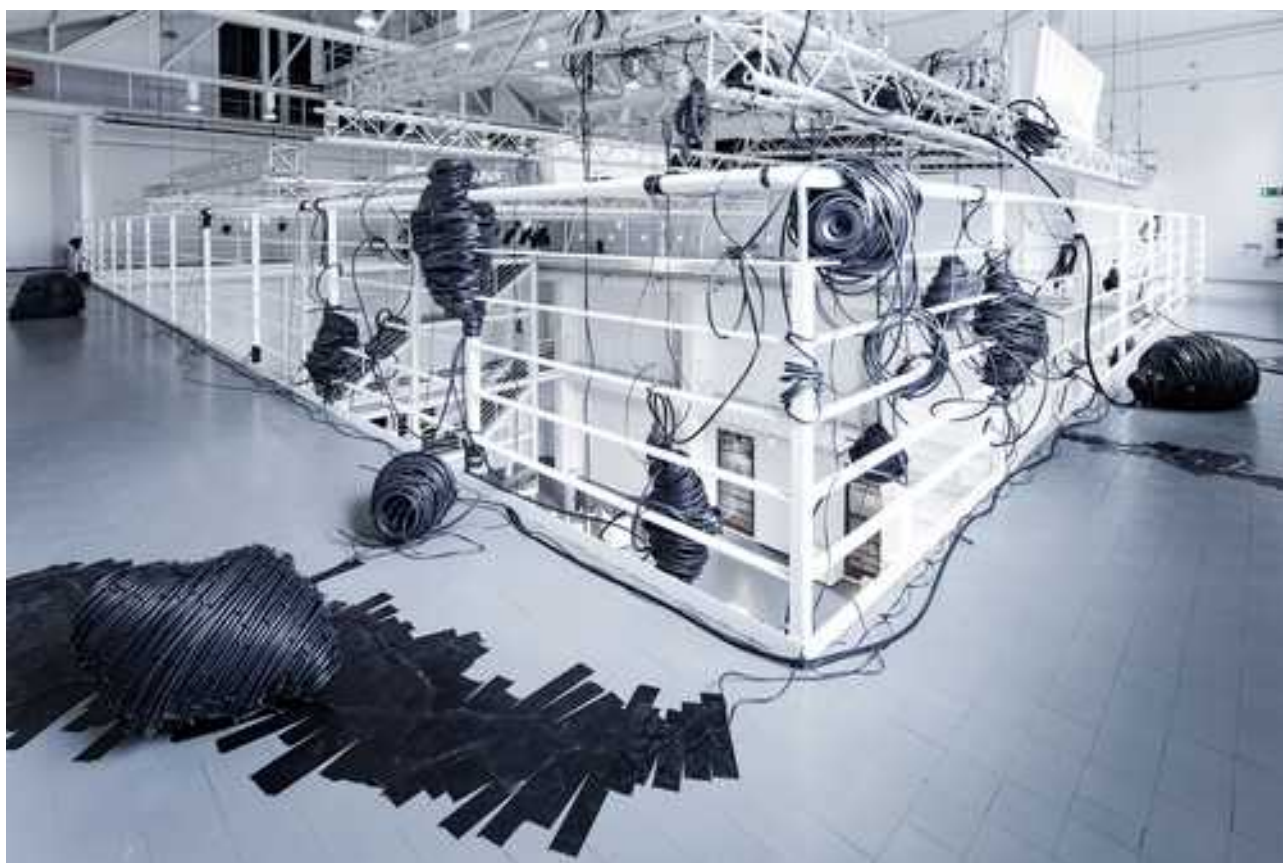
<https://trafo.art/wirtualny-spacerzorka-wollnyrodowisko-retrospektywa-na-przyszlosc/>

Review in Art in Berlin by Urszula Usakowska-Wolff:

<https://www.art-in-berlin.de/incbmeld.php?id=5293>

Review in Taz by Julia Gwendolyn Schneider

<https://taz.de/!5666532/>

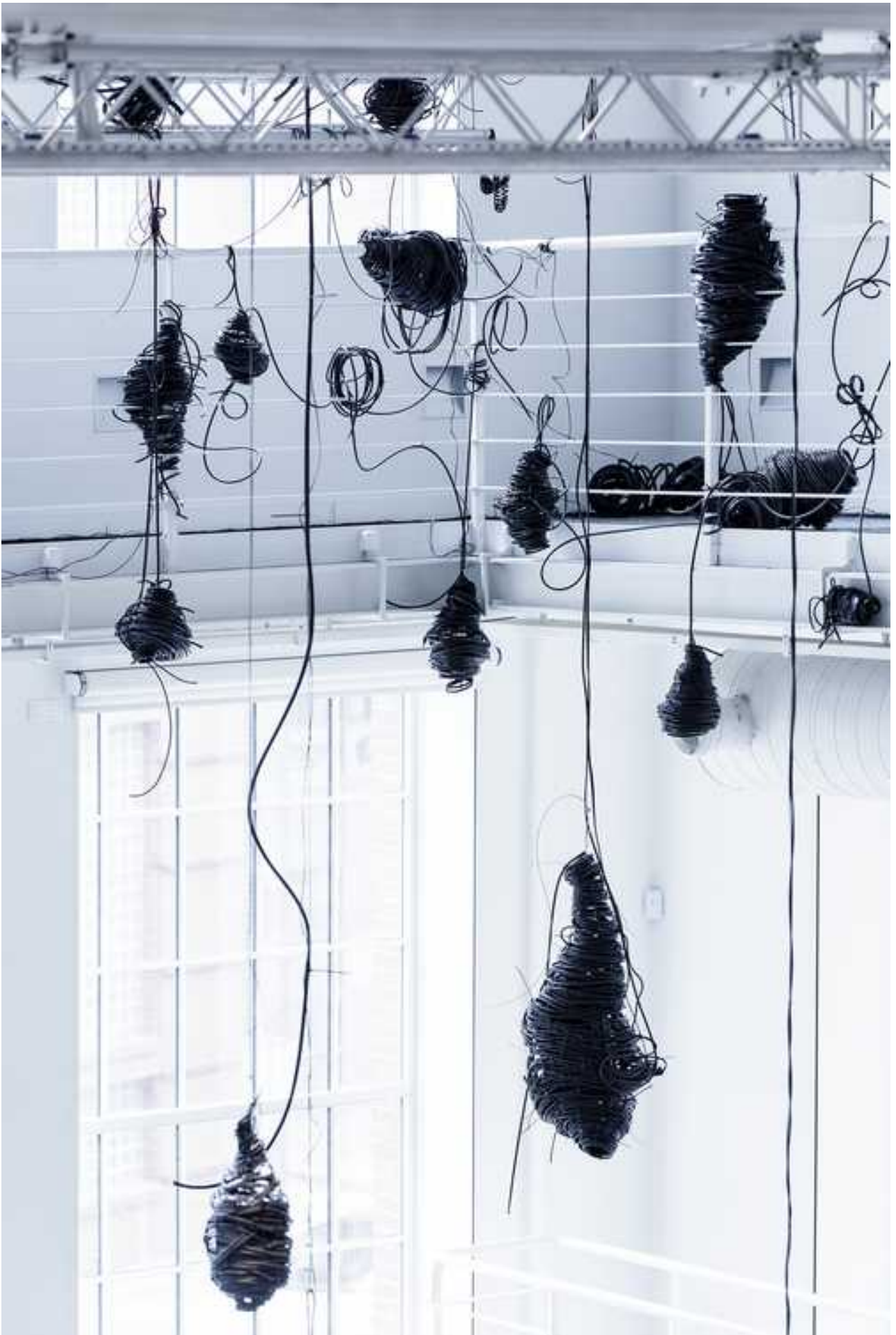
Rój, 2019

współpraca: Jasmine Guffond współpraca rzeźbiarska: Jan Baszak
<https://soundcloud.com/zorka-wollny/overtone-hive>

W pracy artystki kontekst, historia i architektura stają się często podstawą partytury. Uwite z gąszczy kabli gniazda emitują odgłosy biegających i krzyczących dzieci. Szkolny gwar przywołuje obraz podstawówki zamkniętej w 2013 roku w Chicago, ale także pierwszą funkcję budynku stojącego niegdyś na miejscu TRAF0 - poprawczaka dla dziewcząt. W 1725 roku nad wejściem umieszczono sentencję:

„Ten dom wychowuje na niezawstydzonych, mądrych i silnych wiernych nieposłuszne, złośliwe, kradźliwe meły społeczne, osoby występne i zaniedbane”. TRAF0 w latach 90. służyło też za skład łączny i przewodów. Kable pochodzą z fabryki kabli Habia.

Ptaki, 2015–2019

współpraca: Jasmine Guffond

<https://soundcloud.com/zorka-wollny/thebirds-13minexcerpt>

Masa sprzętu. Chmara ptaków. Rój krzyczących i wrzeszczących reflektorów skupionych jak stado zwierząt. Wydawane przez nie dźwięki inspirowane są thrillerem Hitchcocka, i jego pionierską, syntetyczną ścieżką dźwiękową opowiadającą o buncie ptaków przeciwko ludziom i ich działaniom. Reflektory wypożyczono z Opery Szczecińskiej oraz znaleziono w piwnicach TRAF0

Próba mikrofonu, 2020

współpraca: Adrian Jankowski

Według badań naukowych głos kobiecy stawał się coraz niższy w procesie emancypacji, również dlatego, że władza jest powiązana z męskim głosem. Otwarty mikrofon i mikser umożliwiają testowanie różnych barw, tonów i kolorów mowy oraz skali emancypacji kobiecej mowy.

Przebudzanki, 2018

współpraca: Christine Schorkhuber, Zbigniew Lewczuk / Stocznia Szczecińska

<https://soundcloud.com/zorka-wollny/lullabies-to-wake-up>

Zasypiając zadajemy sobie często pytania egzystencjalne: Co się ze mną dzieje? Czy wszystko ok? Czego się właściwie boję? Jakie mam kłopoty? Co motywuje mnie do działania? Głosy nie gasną, a intensyfikują się w chór rozbudzających kołysanek, w których siła polega na wspólnocie. Można ich podsłuchać w metalowych kołyskach ze Stoczni Szczecińskiej, by potem obudzić się w lepszym, planetarnym nastroju.

Seria sensorycznych prac/ autocytatów dla publiczności do wydobywania dźwięków:

Efekt motyla, 2020

współpraca: Adrian Jankowski

W teorii chaosu efekt motyla występuje wtedy, gdy niewielka zmiana doprowadza do nieprzewidywanych efektów, np. trzepot skrzydeł motyla w Meksyku może wywołać tornado na Filipinach. Tu wzmocniony dźwięk ziaren i orzechów, przesypywanych z jednego do drugiego worka, może sprowokować ulwę.

Sejsmograf, 2020

współpraca: Adrian Jankowski

Czy oprócz ludzi i muzyki można też słuchać budynków, piasku lub żwiru? Wypełniona szkłem i kruszywem szachownica oddaje głos ziemi, jej materii i pozaludzkiemu aktorom. Instalacja 'wzmacnia' dźwiękowo chwilę spotkania, przekształcając widza w swoisty sejsmograf.

Rolling Stones, 2020

Praca jest cytatem z utworu Composition for Factory. Toczące się kamienie, materia nieożywiona, podczas swojej trajektorii rezonują na cały budynek TRAF0.

Chór Psychedeliczny / Rzeczy bez znaczenia / 2019

<https://soundcloud.com/zorka-wollny/savannah-short>

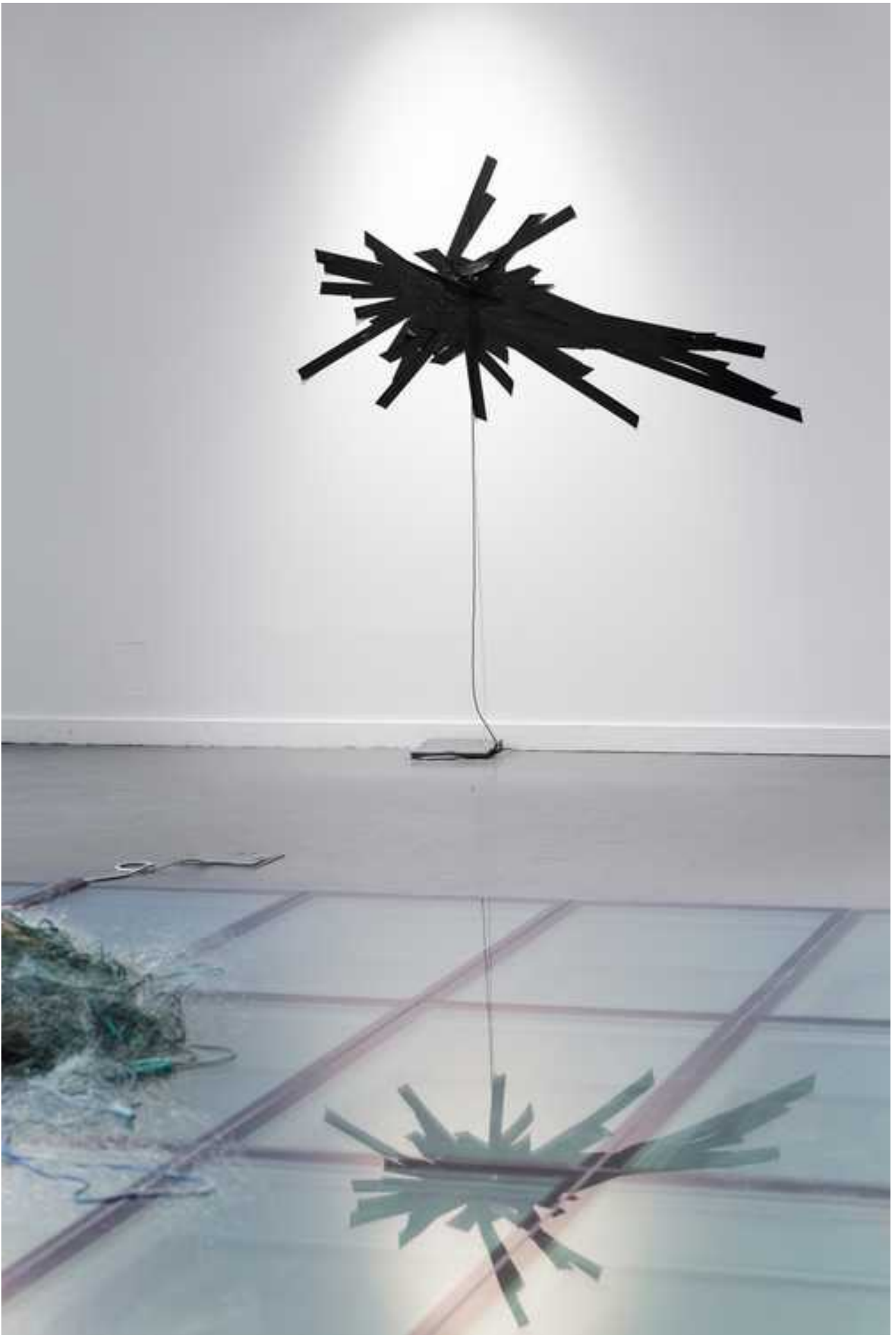
udział biorą: Leah Buckareff, Lyllie Rouvière, Karoline Strys, Pauline Payen, Ana Kavalis, Irina Gheorghe i Gosia Gajdemska

Psychedelic Choir to zespół muzyczny złożony z siedmiu kobiet, które interesuje magia rytuałów, moc czarów, improwizacja oraz szum dronów. Rzeczy bez znaczenia powstały w odpowiedzi na różne idiomy wizualne, takie jak 'wschód słońca nad Sawanną' czy 'sześć czarownic kołujących nad wysypiskiem'. Chór powstał z inicjatywy Zorki w Berlinie w 2019 roku.

Podśluch, 2020

Często znajdujemy ukrytą przyjemność lub wstyd w podsłuchiwaniu innych. Ta instalacja ułatwia przyływ tych emocji: z piwnicy można wsluchać się w dzięki hali głównej. I jak?

Mówcy. Oratorium Na Przemawiających i Słuchający Tłum, 2019

“Dopóki mamy głos, dopóty musimy go używać”- brzmiało jedno z haseł Czarnego Protestu. Te słowa, wraz z fragmentami innych przemówień politycznych, mogą być wykonane przez publiczność na balkonach galerii jak oratorium-karaoke. Ta partycypacyjna praca jest zaproszeniem do testowania politycznej retoryki. Jest też refleksją nad tym jak działają akty mowy i performatywy, które za pomocą języka nie tylko przekazują informacje, ale i tworzą fakty społeczne.

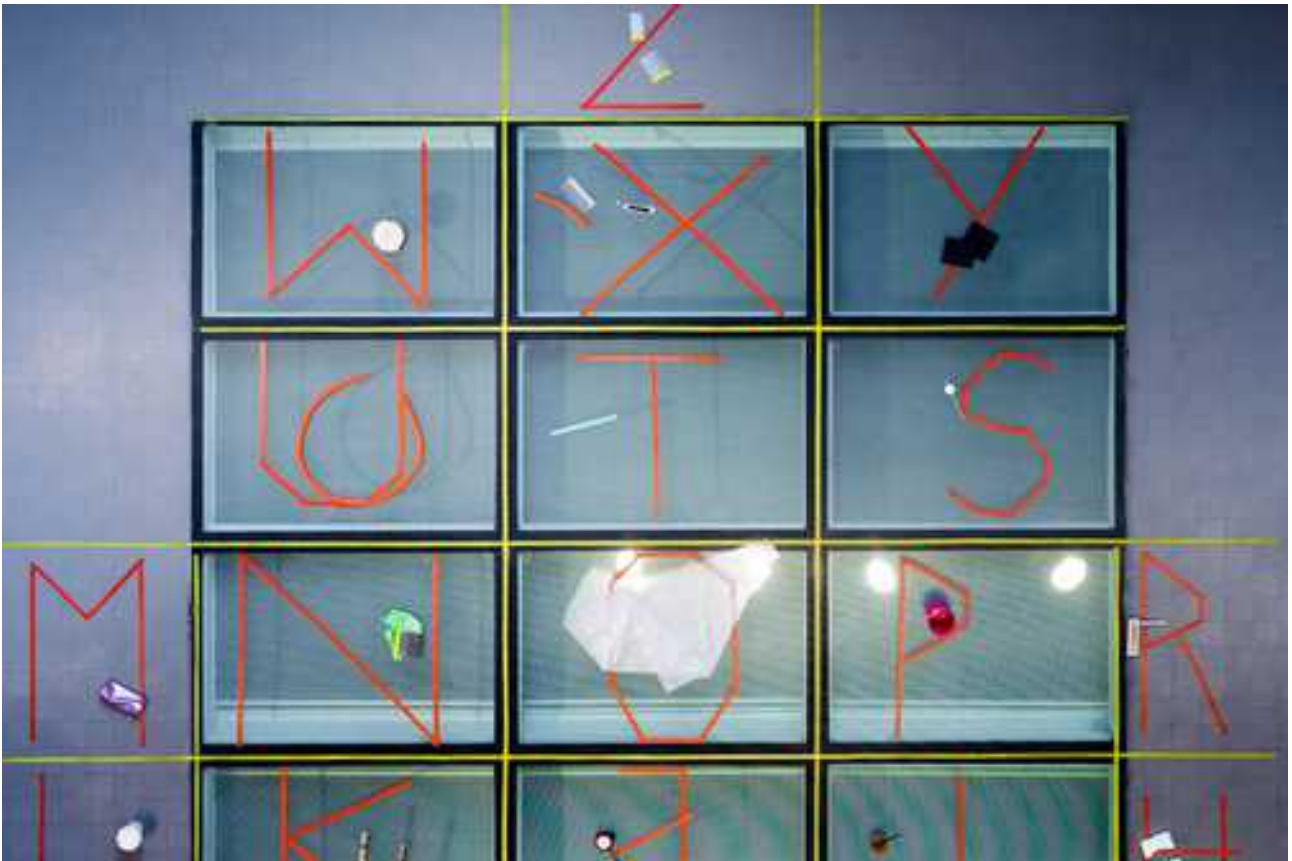
<https://soundcloud.com/zorka-wollny/voicersrehearsal>

Tagi dźwiękowe, 2016

Alfabet dla dzieci z obiektami przypisanymi do każdej litery. Zamiast wymawiać nazwy przedmiotów można sprawdzić jak one brzmią.

Drum Loom, 2019

współpraca: N.U. Unruh, perkusista Einstürzende Neubauten

W 1980 roku słynny niemiecki zespół Einstürzende Neubauten stworzył swoją pierwszą, niesłyszalną płytę, kwestionując sposoby słuchania. Zespół zagrał na autostradzie, gdzie hałas uliczny uniemożliwił jakąkolwiek recepcję. Ich instrumenty składały się ze znalezionych i samodzielnie wykonanych przedmiotów, takich jak wiertarki i młoty. N.U. Unruh, perkusista zespołu specjalizuje się w budowaniu instrumentów ze wszystkiego. Dla Środowiska skonstruował zestaw perkusyjny z obiektów znalezionych w Stoczni Szczecińskiej oraz z fragmentów własnej kolekcji. Perkusja służy wspólnemu graniu z publicznością.

Znikające płyty, 2015

współpraca: Sebastian Buczek

Zanim wymyślono technologię, która umożliwiła ludziom rejestrację dźwięków, muzyka i głos były niezwykle efemeryczne. Ta praca próbuje przywołać tamte odczucia. Dwie płyty zostały wykonane z wrażliwych, naturalnych materiałów. Każda próba włączenia ich powoduje powolną erozję materiału. Pierwszą płytę może odtworzyć tylko kilkadziesiąt razy. Drugą, stworzoną z wosku, mogłaby być odsłuchana tylko raz. Pojedynczy odsłuch zniszczyłby ją bezpowrotnie.

<https://soundcloud.com/zorka-wollny/composition-for-factory-on-wax-record>

PUNKT WIDEO 1:

„Nie jestem fanką linearnej narracji”. O głosie i polityce.

„Pracujmy i działajmy wspólnie, uwolnijmy naszą kobiecość, różnorodność, poznamy nasze korzenie, wykorzystajmy zmysły, pozwólmy im rosnąć w siłę, przejąć kontrolę i objąć naszą umierającą matkę Ziemię ochronną chmurą dźwięku. Nie wykluczajmy. Dźwiękiem łagodźmy gniew, frustrację, poczucie bezsilności, niech lśni ich moc”.

Seria działań wokalnych w przestrzeni publicznej odpowiadających na gniew społeczny, aktywizm i poczucie bezsilności. Performansy powstały w odpowiedzi na wydarzenia polityczne, konflikty, momenty protestu ale i publicznej euforii. Przybierają one formę komunii głosów, dekolonialnego słuchania, muzycznej demonstracji lub polifonicznego manifestu stworzonego z pomruków, szeptów, gwizdów lub głośnych oddechów. Utwory przybierają często postać pojedynczych sylab, przerywanych słów, niepełnych haseł, fragmentów postulatów lub modlitw nadając też głosom formę choreograficzną.

Manifest polifoniczny / Warszawa (2019) Song of Resistance, Istanbul (2015)

PUNKT WIDEO 2:

„Chciałabym móc zapisywać nuty inaczej niż jako szkice działań w przestrzeni.”
O pracy z kontekstem.

Artystka pracuje z architekturą i kontekstem jako partyturą. Studiowała malarstwo olejne, jednak powoli jej główną materią stał się ruch i dźwięk, który wciąż ma dla niej wymiar piktoralny: wszystko może być muzyką, a zmysłowość nie powinna być oddzielana od intelektu. W instalacjach/choreografiach/słuchowiskach Zorki Wollny konkretne miejsca stają się dźwiękowym, choreograficznym i rzeźbiarskim polem eksperymentu, często animowanym przez odbiorców.

Kompozycja na 12 aktorów i budynek Lido, Łódź (2015)

Zakon, Świecie (2015)

Kaddu Ndar, Saint Louis, Senegal (2016)

Composition for Factory, Malzfabrik, Berlin (2014)

PUNKT WIDEO 3:

„Dlaczego właściwie w muzeach trzeba być cicho, nie poruszać się zbyt szybko, nie mówić zbyt głośno?” O muzeum choreograficznym.

Trudno dziś wyobrazić sobie poważną wystawę bez choreografii, muzyki czy ruchu oraz partycypacji publiczności. Wykorzystywanie przestrzeni muzealnej do działań choreograficznych i wokalnych stanowi jeden z głównych obszarów zainteresowań artystki w ciągu ostatnich piętnastu lat. Ten okres można też określić jako moment zwrotu performatywnego w sztuce. Zorkę interesuje też efemeryczność doświadczenia, które istnieje tylko tu i teraz i nie może się powtórzyć, a wszelka dokumentacja, w tym ta, jest po prostu jej śladem.

Tartu Art Minuet (2017)

The Kantor Concert, Kraków (2016)

Ofelie: Ikonografia szaleństwa (2012)

The Museum Theatre, Mönchengladbach, (2012)

Muzeum, Kraków (2006)

Piwnica;

Cichy przypływ, 2019

koncert w dawnej kopalni złota współpraca: mieszkanki Szczawnicy Wchodząc włącz latarkę w telefonie.

<https://soundcloud.com/zorka-wollny/quiet-rush-concert-in-the-gold-mine-banska-stiavnica-2019>

